

ПЛЕНУМ ВИЩОГО ГОСПОДАРСЬКОГО СУДУ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

24 листопада 2014 року

м. Київ

№ 2

Про внесення змін і доповнень до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України

Відповідно до пункту 6 частини другої статті 36 Закону України "Про судоустрій і статус суддів" пленум Вищого господарського суду України **постановляє:**

У зв'язку зі змінами, які сталися у законодавстві України, та виникненням проблемних питань у практиці застосування господарськими судами норм матеріального і процесуального права внести такі зміни і доповнення до деяких постанов пленуму Вищого господарського суду України.

1. Друге речення абзацу першого підпункту 8.2 пункту 8 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 № 17 "Про деякі питання практики перегляду рішень, ухвал, постанов за нововиявленими обставинами" викласти в такій редакції: "Передбачені зазначеною нормою ГПК обмеження поширюються й на суддів, якими приймалися постанови за результатами апеляційного і касаційного перегляду цього ж судового рішення чи інших судових рішень у відповідній справі".

2. У постанові пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 № 18 "Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції":

2.1. Абзац перший підпункту 2.5 доповнити реченням такого змісту: "Так само за змістом статті 10 Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" та статті 14¹ Закону України "Про торгово-промислові палати в Україні" єдиним належним доказом, що підтверджує настання обставин непереборної сили (форс-мажору), які мали місце на території проведення антитерористичної операції, як підстави звільнення від відповідальності за невиконання (неналежне виконання) зобов'язань, є сертифікат Торгово-промислової палати України, тоді як інші документи не можуть вважатися доказами наявності таких обставин.";

2.2. У підпункті 3.1 пункту 3:

2.2.1. Абзац третій викласти у такій редакції:

"У визначенні місця проживання інших фізичних осіб господарському суду слід враховувати приписи частини першої статті 29 та статті 379

Цивільного кодексу України, за якими відповідним місцем є житло, в якому фізична особа проживає постійно або тимчасово, а таким житлом є житловий будинок, квартира, інше жиле приміщення, призначені та придатні для постійного або тимчасового проживання в них.";

2.2.2. В абзаці четвертому слова "цієї статті" замінити словами і цифрами "згаданої статті 29 Цивільного кодексу України";

2.3. Доповнити новим пунктом 7 такого змісту:

"7. У разі втрати з будь-яких причин матеріалів справи (наприклад, при пересиланні їх поштою) господарському суду слід виходити з такого.

7.1. ГПК не містить положень щодо відновлення втраченої справи. Однак це не може бути підставою для відмови в прийнятті чи залишенні без розгляду заяви, клопотання чи іншого передбаченого ГПК звернення учасника судового процесу до господарського суду.

7.2. Втрачена (у тому числі частково, - наприклад, окремі томи) справа може бути відновлена за заявою особи (осіб), що була учасником відповідного судового процесу і звернулася до того місцевого господарського суду, який розглянув справу по суті або припинив провадження в ній чи залишив позов без розгляду, а також зазначеним господарським судом з своєї ініціативи.

Заява про відновлення втраченої справи про банкрутство або окремих її матеріалів подається до господарського суду, який припинив провадження у справі або у провадженні якого перебуває справа про банкрутство, незалежно від судової процедури, яка застосовується до боржника.

Відновлення втраченої справи здійснюється місцевим господарським судом, незалежно від того, на якій стадії розгляду (в суді першої, апеляційної чи касаційної інстанцій) вона перебувала. Якщо необхідно здійснити апеляційний або касаційний розгляд справи, її матеріали після такого відновлення передаються місцевим господарським судом відповідно до суду апеляційної або касаційної інстанцій.

Якщо місцевий господарський суд, про який ідеться в абзацах першому і другому цього підпункту, знаходиться на тимчасово окупованій території України або в районі проведення антитерористичної операції, то відновлення втраченої справи здійснюється господарським судом за територіальною підсудністю судових справ, визначеною згідно із статтею 12 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" або статтями 1, 3 Закону України "Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції".

7.3. У відповідній заяві має бути зазначено:

а) про відновлення якої справи або частини справи просить заявник та мета такого відновлення;

б) які юридичні чи фізичні особи брали участь у справі і в якому процесуальному статусі, їх найменування (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові за його наявності для фізичних осіб), їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання (для фізичних осіб);

в) ідентифікаційні коди суб'єкта господарської діяльності за їх наявності (для юридичних осіб) або реєстраційний номер облікової картки фізичної особи-платника податків за його наявності, - якщо відповідні дані відомі заявникові;

г) засоби зв'язку осіб, які брали участь у судовому процесі (телефон, факс, засоби електронного зв'язку тощо), - якщо вони відомі заявникові;

г) наявні у заявника відомості щодо: обставин втрати справи; місцезнаходження (в тому числі можливого) копій матеріалів справи або даних стосовно таких копій.

7.4. До заяви про відновлення справи додаються документи або їх копії, що збереглися у заявника або у справі (навіть якщо вони не посвідчені в установленому порядку), і докази надіслання копій заяви іншим відомим заявникові учасникам судового процесу, а за неможливості такого надіслання в заяві має бути зазначено і обґрунтовано поважну причину (причини), з якої відповідну копію неможливо надіслати.

7.5. Якщо у заяві не наведено відомостей, про які йдеться у підпункті 7.3 цього пункту, або до неї не додано документів, зазначених у підпункті 7.4 цього пункту, або якщо зазначена заявником мета відновлення справи не пов'язана із захистом його прав і охоронюваних законом інтересів, господарський суд, прийнявши заяву до розгляду, тією ж або іншою ухвалою витребує у заявника відповідні документи та/або відомості, а в разі їх неподання (неповідомлення) заявником у встановлений судом строк діє відповідно до підпункту 7.10 цього пункту.

7.6. Не підлягає відновленню справа, втрачена до закінчення судового розгляду. В такому разі заявник не позбавлений права на подання нової позовної заяви (іншого звернення, передбаченого ГПК) у загальному порядку. При цьому про втрату справи зазначається в ухвалі про порушення провадження у новій справі.

7.7. У розгляді заяви про відновлення справи господарський суд бере до уваги:

а) частину справи, яка збереглася у даному суді (окремі томи, жетони, матеріали з архіву суду і т.ін.);

б) документи, надіслані (видані) господарським судом учасникам судового процесу та іншим особам до втрати справи, копії таких документів;

в) матеріали виконавчого провадження, якщо воно здійснювалося за результатами розгляду справи;

г) будь-які інші документи і матеріали, подані учасниками судового процесу, за умови, що такі документи і матеріали є достатніми для відновлення справи;

г) відомості Єдиного державного реєстру судових рішень;

д) дані, вміщені в автоматизованій системі документообігу суду.

При цьому господарський суд може на підставі статті 30 ГПК викликати для дачі пояснень посадових осіб та інших працівників підприємств, установ, організацій державних та інших органів і/або зобов'язати зазначених осіб подати відповідні пояснення в письмовій формі. За необхідності господарський

суд вчиняє також дії, зазначені в пунктах 3-7 статті 65 ГПК, або витребує необхідні документи і матеріали в порядку, передбаченому статтею 38 названого Кодексу.

У разі якщо за змістом поданої до суду заяви або скарги для її розгляду достатньо лише деяких матеріалів справи, то втрачена справа може відновлюватися тільки в частині, необхідній для такого розгляду, а не повністю. Це, зокрема, стосується випадків, зазначених у частині третій статті 106 ГПК: для розгляду апеляційної або касаційної скарги на ухвалу, що не підлягає оскарженню окремо від рішення суду, достатнім є відновлення матеріалів, необхідних для розгляду даної скарги. Так само, наприклад, для розгляду скарги на дії органу Державної виконавчої служби (стаття 121² ГПК) достатніми, з урахуванням конкретних обставин, можуть бути копії судового рішення і виконавчого документа, виданого судом, а в решті справа може й не відновлюватися, якщо це не викликається необхідністю.

7.8. Розгляд заяви про відновлення справи здійснюється за правилами ГПК з урахуванням особливостей, зазначених у цьому пункті.

7.9. За результатами розгляду заяви про відновлення справи господарський суд виносить ухвалу про відновлення втраченої справи повністю або в певній частині.

Зазначена ухвала має відповідати загальним вимогам статті 86 ГПК і, крім того, містити:

- відомості про те, на підставі яких фактичних даних і за результатами вчинення яких процесуальних дій встановлено зміст втраченої судової справи, і в тому числі – втраченого судового рішення;
- повний текст відновленого судового рішення, якщо про це просив заявник.

7.10. У разі недостатності зібраних матеріалів для відновлення справи господарський суд виносить ухвалу про відмову у відновленні втраченої справи і роз'яснює в ній заявникові його право на повторне звернення з такою заявою за наявності необхідних документів, а за неможливості відновлення втраченої справи з незалежних від заявника причин – виносить таку ж ухвалу та роз'яснює в ній право заявника на подання нового позову (або заяви, скарги) у встановленому ГПК порядку. Таке ж право заявник має і в разі втрати справи до закінчення розгляду справи судом. Про втрату справи обов'язково зазначається в ухвалі господарського суду про порушення провадження у новій справі.

7.11. Строк зберігання судової справи не має значення для розгляду заяви про її відновлення, крім випадку звернення з такою заявою для виконання рішення, якщо строк пред'явлення виконавчого документа до виконання закінчився і судом не відновлений. У разі неможливості відновлення втраченої справи, матеріали якої знищено через закінчення строку зберігання, суд виносить ухвалу про відмову у відновленні справи.

7.12. З урахуванням приписів частини третьої статті 129 Конституції України та оскільки ухвали місцевого господарського суду, які виносяться під час розгляду заяви про відновлення справи, неможливо оскаржити одночасно з

оскарженням рішення господарського суду, відповідні ухвали (в тому числі зазначені в підпунктах 7.9, 7.10, 7.11 цього пункту) можуть бути оскаржені в апеляційному та в касаційному порядку.

7.13. Законом не передбачено справляння судового збору за подання заяви про відновлення справи. Втім, з апеляційних та касаційних скарг на ухвали, винесені за результатами розгляду таких заяв, судовий збір справляється на загальних підставах згідно із Законом України "Про судовий збір".

У разі подання нової позовної заяви (іншої заяви, скарги) у випадках, зазначених у підпунктах 7.6 і 7.10 цього пункту, сплата (стягнення) судового збору не здійснюється, якщо він вже був сплачений (стягнутий) у розгляді первісно поданої заяви (скарги) і є докази відповідної сплати (стягнення)".

У зв'язку з цим пункти 7 і 8 вважати відповідно пунктами 8 і 9.

3. У пункті 2 постанови пленуму Вищого господарського суду України від 29.05.2013 № 11 "Про деякі питання визнання правочинів (господарських договорів) недійсними":

3.1. У підпункті 2.1:

3.1.1. Абзац перший після слів "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності" доповнити знаком і словами: ", "Про запобігання корупції";

3.1.2. Абзац третій після слів і цифр "статті 71 Закону України "Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності" доповнити знаком, словами і цифрами: ", частини третьої статті 67 Закону України "Про запобігання корупції";

3.2. Абзац перший підпункту 2.5.2 підпункту 2.5 після слів і цифр "частина друга статті 207 ГК України" доповнити знаком, словами і цифрами: ", стаття 13 Закону України "Про створення вільної економічної зони "Крим" та особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України)".

Голова Вищого
господарського суду України

(підпис)

Б. Львов

Секретар пленуму Вищого
господарського суду України

(підпис)

Л. Рогач